Ч. 66 (12.722). Львів, середа 25. березня 1931. Pocztowa opłata zastąpiona ryczałtem. Рік LII.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ
Львів, Ринок ч. 10, II. пов.
Конто почт. щадн. 143.322.
Адреса для телеграм: „Діло“, Львів.
Головний Редактор приймає від 11—12 год. передполуднем.
Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
Місячно 5·00 зол.
Четвертьрічно 15·00 „
Піврічно 30·00 „
Річно 60·00 „
ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці 1 долар. Франції, Голяндії, Бельгії 20 фр. фр., Італії 7·50 зол., Німеччині 7·50 зол., Швайцарії 5 шв. фр., Чехословаччині 30 ч. к., Румунії 150 лей, Болгарії 7·50 зол., Австрії 7·50 зол.— Зміна адреси 1 зол.

Телеф. Редакції: 29-41.
„ Друкарні: 29-26.
В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ.
ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 25 сот.

Пригадка.

Пригадується, що Загальні Збори Центрального Кооперативного Банку „Краєвий Союз Кредитовий“ у Львові відбудуться в середу, дня 25. березня 1931. в год. 5-ій попол. у льокалі Центробанку, Львів, Ринок ч. 10. І. пов. 1709

Перед Зїздом „Рідної Школи“.

Львів, 23. березня 1931.

На середу, 25. ц. м., скликаний до Львова Загальний Зїзд „Рідної Школи“ з широким порядком дня. Зїзд цей має спеціяльне значіння, бож, як відомо, „Рідна Школа“ святкує цього року своє 50-ліття. Таким чином це буде Зїзд ювилейний.

З порядку нарад цьогорічного Зїзду видно, що на ньому буде переглянена не тільки діяльність і праця „Рідної Школи“ за минулий звітовий рік, але й за ціле минуле 50-ліття, на що вказує окрема точка (5-а) п. з. „Ювилейний реферат“. Одночасно з тим будуть намічені напрямні дальшої праці Т-ва в напрямі поширення й розбудови організації „Рідної Школи“, чого в ювилейному році жде від нашої найвищої рідношкільної установи весь український загал.

Нема сумніву, що „Р. Школа“ має для нашого народу величезні заслуги. Створена перед 50 роками (1881) як „Руське Товариство Педагогічне“, перемінила ту назву в 1912 р. на „Українське Педагогічне Т-во“, якому в 1926 р. надано всім зрозумілу назву „Рідна Школа“. Створили цю організацію люди доброї волі, бо і давніше, а ще більше тепер, держава не дає нам змоги заспокоювати наші потреби на полі рідної освіти. За 50 літ, слід це признати, „Рідна Школа“ зосередила справу виховання молодого українського покоління у своїх руках. Не було й нема ніякої справи, яка в ділянці шкільництва дотикає наш нарід, в котрій „Р. Школа“ не займалаб становища згідно з потребами й честю українського народу. Боротьба за кращу долю й людські умовини учителя, допомоговий фонд для учительських родин та організація учительського стану; боротьба за права народу на українську державну школу (народню й середню); викладна мова в державних народніх школах, творення українських гімназій, справа українського правопису, шкільні й педагогічні видавництва; творення бурс, підготовних курсів до середніх шкіл, а згодом творення власних приватних шкіл народніх, середніх і фахових та обняття в організаційні форми дошкільного виховання; поміч убогій молоді; освідомлення всього українського загалу про вагу національного виховання; розбудження рідної педагогії; поширення організації, в якій працюють найсвідоміші одиниці для чисто ідейних справ без думки про матеріяльні зиски; заправлення цілого українського загалу до жертвенности: майна, знання, часу, труду й особистої вигоди; курси українознавства; знищення неграмотности; боротьба за участь українських громадських чинників в автономній шкільній адміністрації—це в найзагальнішому тільки, в яких обертавася діяльність Т-ва протягом півстоліття. Сотки місцевостей, десятки тисяч дітвори обняла „Р. Школа“ своїм впливом, збільшуючи ось так не тільки число свідомих та активних громадян, але й загально-національне майно.

Особливого значіння набрала у нас „Рідна Школа“ від 1920 р., бо в тому році (3. червня) ціле зорганізоване українське громадянство у своїх культурних, освітніх та економічних установах і в тодішніх політичних партіях признало на спільній нараді „Рідну Школу“ своєю національною владою, якої голос повинен бути вирішний у справах українського шкільництва. З того часу датується і зріст щорічних збірок на „Р. Школу“, і зріст її членів та Кружків, і зріст її заведень, і зріст її авторитету в нашому громадянстві. А хоч „Р. Школа“ у своїй праці мала завсіди багато перепон до поборення; хоч в останніх роках її положення ставало чимраз важче; хоч у минулому році вона діждалася такого удару, як розвязання аж двох найкращих своїх гімназій і потерпіла дуже сильно матеріяльно в часі т. зв. пацифікації, — то проте її висока ідея, ідея національної школи для рідного народу — невмируща. Зломити чи вбити таку ідею ніхто не в силі.

50-ліття „Рідної Школи“ — це доказ великих культурних цінностей, захованих у нашім народі; це тріюмф не тільки самої установи, не тільки тих, що в ній працювали і працюють; це тріюмф цілої української Галичини, що здобулася на таку установу, що здвигнула її своєю важкою працею, зусиллями двох поколінь.

Півстолітній білянс праці Т-ва дає йому право виступити перед своїм громадянством з піднесеним чолом та вказати йому на величезну вагу і значіння рідношкільної ідеї. Нехайже ж ювилейний Збір „Рідної Школи“ пройде якнайкраще, нехай ця наша високозаслужена установа поглибить і поширить у своєму ювилейному році ідею рідної школи серед найширших кругів нашого народу! В ювилейному році не повинно бути ні одної нашої громади, в якій не виголошеноб реферату про завдання „Р. Ш.“, в якій не приступленоб до основування Кружка цієї необхідної установи.

Після появи Пастирського Листа.

Львів, 23. березня 1931.

У двох попередніх числах „Діла“ подали ми докладний зміст і найістотніші витяги з тексту Пастирського Листа станиславівського владики на тему положення українського народу. Знайомлячи наших читачів з тим Листом, ми не робили від себе ніяких заміток, щоби читачі могли самі, без ніякої суґґестії, виробити собі погляд на порушені там справи. Колиж нині вертаємо до цього Листа, то не тому, щоби входити з ним у полеміку, чи аналізувати вложену в ньому політичну програму, але тому, щоби спинитися біля нього на хвилину як біля доконаного політичного факту в нашому національному житті.

Цей Лист підхопила вже польська преса і використала з нього для своїх політичних цілей тільки те, що для неї було найкорисніше. Один львівський польський щоденник постарався вже і про інтервю з Преосв. еп. Григорієм Хомишином у справі Листа, а точніше в справі реалізації вложеної в ньому політичної програми. Львівська „Ґазета Поранна“ пішла так далеко, що у передовій статті з нагоди появи цього Пастирського Листа, вспіла без застережень написати про репрезентований ним політичний напрям ось що: „він не інший від того, який ми (тобто „Ґазета Поранна“) стало репрезентували“. Отже цей орґан під політичною програмою Преосв. еп. Григорія радо підписується. Дещо інакше насвітлення надав цілій справі появи цього політичного Листа львівський ендецький „Курєр Львовскі“. Цей щоденник, зацитувавши наймаркантніші і найцінніші для нього політичні уступи з Листа, додав від себе таку вимовну замітку:

„А рівночасно вчорашнє „Діло“ повідомляє, що о. Яворський, знаний посол в ББ, засуспендований... Засуспендований о. Яворський всупереч забороні о. митрополита Шептицького приняв посольський мандат від ББ, як представник *угодової* партії серед руской суспільности. І за те він тепер засуспендований! А о. епископ Хомишин пише Пастирський Лист, а п. Голувко ділиться Сх. Малопольскою з українцями, а п. Мейбавм хоче порозумітися понад головами... Бідні, бо сліпі люди“.

Наведена щойно замітка ендецького щоденника дуже злослива та їдка, але хто в неї вдумається, цей докладно зрозуміє, в що передовсім вдаряє — на думку цього щоденника — Пастирський Лист.

Цитована вже вгорі „Ґазета Поранна“ висловила на початку передової статті (гляди „Ґаз. Пор.“ з 23. III.) про обговорюваний Паст. Лист думку, що він є „на тлі української політичної публіцистики не тільки останніх літ, але бодай останнього пятьдесятьліття небуденною ревеляцією“. З таким поглядом можна без сумніву погодитися. Бо направду досі ми не стрічали в нашій публіцистиці чогось подібного ні щодо змісту, ні щодо форми. Хоч і здавна знані своєрідна та відокремлена тактика і питомий темперамент станиславівського владики як у церковних так і в громадських справах, то всеж таки важко було і від нього сподіватися саме так досадно висловленого політичного „креда“ під кінець дванацятого року нашого перебування під Польщею. Бож сама ідея сякого чи такого наладнання польсько-українських відносин у межах Польщі взагалі не нова. Над цією справою призадумувались і призадумуються від давна найвідповідальніші українські політичні чинники. Одначе станиславівський владика з тим не рахується, бо до політиків ставить він свої специфічні вимоги. Він вірить, що тільки в його найближчому оточенні і виключно між вихованими ним людьми є „правдиві“ політики.

У тій цілі покликав станиславівський владика до життя та постійно і по меценатськи піддтримує спеціяльну політичну ґрупу людей, що пропаґує ідею польсько-українського порозуміння від кількох літ при допомові твореної невтомними заходами тогож владики католицької преси. Ця ґрупа вспіла вже орґанізаційно оформитись в „Українську Католицьку Народню Партію“. Вонаж проголосила вже і політичну платформу тієї партії. Але, не зважаючи на те, маємо враження, що цей Пастирський Лист був і для неї неабиякою політичною ревеляцією.

Самозрозуміло, що на ту ґрупу рахував станиславівський владика, коли політичному репортерові „Ґазети Поранної“ на запит: Чи найдуться відповідні люди для здійснювання програми — заявив: „*Вони є*“. А далі в томуж інтерв'ю заповіджений зїзд і конференція УКНП, що відбудеться по Великодних Святах.

Одначе, не зважаючи на те, Преосв. Григорій заявив у Пастирському Листі: „З цілою рішучістю застерігаюся проти всяких підозрінь і посуджувань, немов би я се нинішне письмо написав як оферту для поляків. У моїм життю я старався по своїм силам йти простолінійно. Популярністю в моїм життю я не тішився, а тепер на старість дбати за популярність також не думаю“... А далі ще таке: „Сим я також не хотів особисто і безпосередньо анґажуватися до політики. Становище моє як католицького Епископа мені на се не позволяє“.

Що Преосв. Григорій серед української суспільности не був популярний — це правда. Але серед кожної суспільности є двояка популярність. Назвім одну позитивною, а другу негативною. Станиславівський владика фактично серед великої більшости української суспільности першою не користувався. Ще перед війною підтримував він відому групу „Руслана" (християнські суспільники), біля якого гуртувалися здебільша всякі карієровичі, що бажали при допомові галицьких поляків „вибиватись" на всякі професорські чи інші становища. З тієї групи по війні не остався камінь на камени. А зате немало з її видатних членів опинилося нині в т. зв. радянофільському таборі. Ще перед великою війною було в станиславівській епархії немало таких владичих розпорядків, що теж не причинялись до широкої популярности владики в першому розумінні. Пригадаймо ось хочби на атентат на владику, якого допустився був підвладний священик. У часі війни пішов станиславівський владика відокремлено і не в час на реформу календаря. Справа невдалась. По війні прийшло багато таких справ, що один з органів української преси і то поміркований тижневик був деякий час виключно трибуною боротьби зі станиславівським владикою. Найболючіше відбилась на популярности цього ерарха в нашому громадянстві між іншим справа примусового вводження целібату. Завдяки всьому тому в станиславівській епархії зявились по війні перші евангелики, методисти чи інші сектярі. Дійшло і до того, що греко-кат. священики станиславівської епархії ставали евангеликами. Певно, що ділось це не наслідком популярности владики та його приєднуючої вірних діяльности. Дуже яркими показчиком причин для такого стану може послужити також і останній виступ станиславівського владики проти українських установ.

Нема сумніву, що обговорюваний Пастирський Лист у такій формі мабуть теж не причиниться до зміни відносин в українському громадянстві. Натомість цей Лист вже зєднав велику і прихильну популярність для станисл. владики серед польської суспільности. Використають його, як уже використовують, і в краю і в широкому світі якнайкраще для себе. Чи для українського населення від нього можна чогось сподіватися — це в великій мірі сумнівне. Зрештою побачимо.

——o——

З православних справ.

Відновлення праць Передсоборного Зібрання.

Після довгої перерви, підчас якої члени-референти виготовляли свої доклади, 17. березня відновило праці Передсоборне Зібрання. У той день розпочала праці перша Комісія, т. зв. „Релігійна". Її головою є поліський архієп. Олександр, а членами: протоерей С. Грушка, прот. С. Жуковський (від духовенства), п. В. Гейхрох і п. Н. Пирогів (від мирян). Від Митрополії з правом дорадчого голосу — секретар п. Ю. Рощицький і юрисконсульт п. К. Ніколаєв. Уряд репрезентують (з правом складання заяв і дорадчим голосом) гр. Потоцький, дир. департаменту віроісповідань, Сухенек-Сухецький, нач. національного відділу в мін. внутр. справ і Юзефський, волинський воевода (цей останній на місце Голувка, який тепер є послом).

Комісія вислухає такі реферати:

1. Архієп. Олександра — про єдність єрархії і вірних;

2. Прот. Жуковського — про зміцнення внутрішньої дисципліни серед духовенства і мирян;

3. Прот. Грушка — про способи, які зміцнили би православних у вірності до правосл. церкви;

4. П. Гейхроха — про оборону прав церкви та її майна;

5. П. Пирогова — про розміщення та число парохій.

З огляду на так важні справи засідання І-ої Комісії потрівають кілька день.

Після закінчення праць І-ої Комісії буде скликана 2-га, потім 3-тя і т. д. Усього є 6 Комісій: 1) Релігійна, 2) Правничо-Організаційна внутрішня, 3) Правн.-Організаційна зовнішня, 4) Освітня, 5) Внутрішньо парохіяльного і монастирського життя і 6) Справ православного духовенства.

Щойно після праць в Комісіях буде скликане загальне засідання Передсоборного Зібрання, яке складається: з митрополита і 3-х епископів (правлячих), 9-ти представників від духовенства і 18-ти представників від мирян; крім того у Зібрання входять з правом дорадчого голосу два представники від Митрополії та три — від уряду.

Головою Зібрання є митрополит Діонизій (росіянин), заступником голови — проф. І. Огієнко (українець) і прот. В. Юзьвюк (білорусин), ґенеральним секретарем — Б. Лелявський (росіянин) і заступником ген. секрет. — проф. семинарії п. М. Кобрин (українець).

Апостольська „Столиця і справа „ревіндикації" церков.

Як відомо, римо-кат. епископат вніс до суду позови про ревіндикацію понад 700 православних церков і церковних маєтків на Волині, Поліссю, Виленщині і Ґродненщині. Повстало питання, чи римо-кат. епископат має право на це, що прецінь церкви ті і майно належали колись до греко-католиків. У звязку з цим папський нунцій Монсініоре Мармаджі видав таке засвідчення: „Апостольська Нунціятура в Польщі № 8513. Апостольський Нунцій, на підставі інструкції, одержаної від апостольської Столиці, вияснює, що Преосв. еп. Сиґізмунд Лозін-

Міжнародні мандати.

(Від нашого римського кореспондента).

Промова Ґрандія. — Мандати Ліґи Націй. — Від незалежности до анексії.

Промова італійського міністра закордонних справ у парляменті 14. березня при справі бюджету міністерства була досить довга. Така довга, що часописи всіх країн знайшли в ній і підкреслили головне ті місця, що торкалися їх безпосередньо.

Француські часописи спинилися головним чином над уступами, присвяченими новому англьо-французько-італійському порозумінню в справі морських зброєнь; німецькі звернули увагу на місця про принцип рівности між народами та про необхідність загального роззброєння. При цьому вивели з того дорогу для німців думку, що роззброєння Німеччини має бути лише прелюдією загального роззброєння, яке поставить нарешті переможених на одну площину з переможцями. Варто дещо відмітити з тієї промови і для нас.

Перше питання, яке зачіпив Ґранді, було питання мандатів. Справа, розуміється, йшла про ріжні африканські, взагалі кольоніяльні мандати, які так далекі від наших безпосередніх інтресів... Але це наводить думку і про деякі інші мандати. Отже п. Ґранді сказав приблизно таке:

„Щодо питання про скінчення мандату (питання, що бере на увагу майбутню долю територій, які находяться під мандатом якоїсь держави, і незвичайно цікавить всі ті такі держави, як Італія, що не мають жадного мандату) Рада Ліґи Націй минулого січня доручила комісії простудіювати, в який спосіб може бути розвязана ця складна проблема. Рада повинна перевірити, чи закінчення мандату відповідає дійсному поліпшенню стану тої території, що на неї існує мандат. Цю інституцію створили на **користь населення**, що підлягає мандатові, як ґарантію рівности всіх націй у відношенні до цього населення. У самій комісії і в інших компетентних органах Ліґи Націй Італія боронила і боронить принцип мандату, так, як його складали в мирних трактатах, себто перш за все його **тимчасовість**, а по друге необхідність, щоби **населення і території під мандатом були спрямовані поволі до повної міжнародньої незалежности**. І тепер усі визнали вже той принцип, що суверенність над мандатною територією не належить державі, що дістала мандат. Важливість цієї постанови очевидна для всіх, так само як ті наслідки, що з неї виплевають..."

Процитував я увесь уступ цієї промови, щоби нагадати, що одна частина української території, а саме Східна Галичина була в 1919 р. віддана також у тимчасовий мандат Польщі, що, відповідно до змісту мандатної інституції, мала спрямувати населення і територію Східної Галичини на повільний шлях постійного поліпшення умов життя населення і його остаточної цілковитої незалежности. Що з цього вийшло у практиці? — знаємо. Виникає питання, — відповідно до останньої постанови Ліґи Націй і до промови міністра Ґранді, — наскільки можна вважати правною переміну тимчасового мандату в анексію. І то тимбільше, що тоді як у постанові про мандат ми бачимо підпис не лише чотирьох держав — Франції, Англії, Італії Японії, але також і Сполучених Держав Америки, у даному випадку під рішенням Ради Амбасадорів 1923 р. підпису Америки ми не находимо. (Америка тоді вже не брала участи в засіданнях Ради Амбасадорів).

В усякому разі є це питання, над яким варто спинитися.

Евг. Онацький.

ФЕЙЛЕТОН „ДІЛА" З ДНЯ 25. БЕРЕЗНЯ 1931.

СВЯТОСЛАВ ГОРДИНСЬКИЙ.

Майбутня війна.

(Докінчення).

Стрільна і ґази. — Сховища. — Забезпека. — Все запізно.

Оборона населення на випадок такої війни стає подвійно важкою. Стрільна вимагають, щоб від них заховатись якнайбільш під землею, але тут власне стає небезпечним ґаз, що осідає низом й вимагає, щоб для захисту перед ним втікати на високі місця. В будові великих міст єдиною розвязкою є будова відповідних підземних сховищ з вентиляторами понад дахи, що вже й переводиться в новій архітектурі.

Згадуваний нами вже раз архітект Корбюзіє збудував навіть проєкт нового Парижа, такий який після майбутньої війни давав би максімум забезпеки перед ще новою (!), другою з черги війною.. На плині, позбавленому всяких „романтичних памяток", що іствувалиб на майбутнє хіба на фотографіях, поставив він стрункі будинки, що займають всього 10 відсотків поверхні міста й дають розмірно небагато місця під прицілі.

Боронити міста літаками проти літаків важко, навіть при помочі підслухових апаратів. Найкращою обороною є покищо бальони на припоні, між якими розтягнено сталеві дроти. Ворожому літакові досить заплутатися в один такий дріт, щоби моментально стати нешкідливим. Хоч реальна вартість їх може й невелика, але такі дроти ділають дуже депримуючо на мораль ворожих летунів.

Навіть на морі панами просторів стають літаки, що мають змогу гуртуватись на спеціяльних кораблях. Підчас нової світової війни ніодин корабель на Середземному морі не лишився би цілий, ні в порті ні поза ним. Лише на Атлянтійському Океані кораблі з великим зачерком ділання мають деякий глузд — та й вони мусять мати герметичні сховища перед ґазами. Підводні лодки для своєї малої скорості стають майже виключно знаряддям оборони, чимсь у роді рухомих мінних загат. Дуже цікаво описує „Vu" майбутню морську битву, яку вестимуть кораблі сховані за обрієм: Вони стрілятимуть по вказівкам літаків; зрештою ці останні можна вести до бою при помочі хвиль Герца — цілі ескадри кораблів без ніякого моряка на чердаку.

Ми умисне зупиняємося над подробицями майбутньої війни 1932-ого року. Нічого не говорить так виразно як цифри. Підчас цілої війни 1914—18 р. кинено на Париж одинацять тон вибухових матеріялів, а нині вже є можливість засипати місто 300 тонами за одну добу. Справді кажуть французи: „Перспектива не надто весела. Щож робити проти цього і як боронитися?".

Є лише одна можливість спасення: бути сильним. І це настільки, щоби накидати свою повагу, загрозу відплати рівної атаці. Власне рівної, а не конче вищої (всеж.. треба шанувати трактати...) — бо знищений Берлін у заміну за знищений Париж не є великою потіхою. Але страх бачити знищений Берлін може перешкодити знищити Париж. Отже сенс ясний: будувати літаки, багато літаків — і буде мир.

Стільки „Vu". І перед нашими очима пересуваються знимки, інтервю і заяви. Залізними кроками ступає німецький ґенерал фон Сект; приємно, по доброму сніданку в Бріяна всміхається Залеський, тисячі міліціонерів задивились в отворений рот „дуче", покурює люльку Сталін і шкірить зуби Ґанді. Всі запевняють про мир, переконуючо, безлично.. А побіч: табелі статистичного матеріялу, скільки ґазових фабрик у кожній країні.

Сучасна мирова політика дуже нагадує одну із карикатур німецького карикатуриста Т. Т Гайне п. з.: „Обніміться". На засіяній цвітами леваді, серед метеликів, двох Аморів хоче обнятись і поцілуватись, але не можуть, бо мають накладені ґазові маски.

Поль Валері, пишучи недавно про війну зробив цікаве спостереження: З одного й другого боку кордону висока культура, велике мистецтво й література, глибока наука. Усе видавалось би якнайдальше від якогонебудь насильства, а тимчасом найкращі уми з одного й другого боку роздумують тільки над тим, щоби це все знищити..

На жаль, це тільки „панський спорт" рефлексій. Підчас війни буде запізно бавитися ними. Мабуть тому „Vu" заявляє, що в перший день вибуху нової війни треба буде Поля Валері розстріляти за його пацифізм.

ський, як Пинський Епархіяльний Архієрей, має право управління усім церковним майном, яке належить Католицькій Церкві на обсягу його Єрархії, як рівнож і оборона його, коли коли буде цього треба, судовим порядком, як рівнож і того майна, яке колись належало до католицьких монаших орденів або католицького клиру якогонебудь обряду“.

Діяльність „Польського Католицького Народового Костела“.

В останні часи т. зв. „Польський Кат. Народовий Костел“ розвинув інтензивну діяльність, особливо на Холмщині, Підляшу і Волині. 25. і 26. лютого ц. р. відбулось у Замістю під головуванням єпископа В. Фарона засідання деканів, на якому доконано між іншим розподілу на деканати. З опублікованого справоздання видно, що на терені повітів: Заміств, Люблин, Красностав, Білгорай і Томашів (значить на Холмщині) є 15 парохій; на терені Холмського і Грушевського пов. та на Волині є 13 парохій. Число парохій того костела росте з кожним днем. Недавно, наприклад, в с. Стенжариці, Володимирського пов. на Волині незадоволені зі свого правосл. священика селяни привезли собі з Замістя ксьондза Нар. Костела Стахурського, який швидко організував парохію не тільки в Стенжариці, але й у самому місті Володимирі. Стахурський — бувш. православний дяк, ходить у „рясі“, богослуження відправляє в мові славянській.

Оборона прав рідної мови в гр.-кат. церкві.

Практичне примінення тези „nullum crimen sine lege“. — Констернація після рішення Найвищого Суду. — Повінь нових рескриптів двома шляхами. — Interpretatio autentica.)

(Докінчення.)

VI.

Другий шлях, яким мають шойно поплисти замічені филі нових репресій проти прав рідної мови в нашій церкві, — здається, на випадок невдачі першого примусово-адміністраційного — це шлях с у д о в о-карних процесів.

Хоча яке це неймовірне, але проте правдиве, що справа, ще так дуже недавно вирішена Найвищим Судом у Варшаві, і то в надзвичайнім його побільшенім складі (24. 5.1930 ІІ. Р. 109/30), справа некаригідности поступовання гр.-кат. парохів „na wypadek niezastosowania się do wezwania Władzy państwowej o przedłożenie w języku państwowym wyciągu z księgi metrykalnej, albo wykazu statystycznego“ моглаб таки бути карана на підставі іншого індивідуального погляду якоїсь одиниці — референта Міністерства Справедливости. Своєрідне interpretatio autentica!

По знаних численних вироках Найвищого Суду у Варшаві президент Апеляційного Суду у Львові письмом з дня 30/7. 1930 През. 23713/30/17. Й віднісся до Міністерства Справедливости по вияснення і відпис вироку. На це Міністерство Справедливости у Варшаві видало до Апеляційного Суду і до Апеляційного Прокуратора такий рескрипт у дословному змісті:

O D P I S:

Ministerstwo Sprawiedliwości Warszawa dnia 2. października 1930 I. U. 5228/30.

W sprawie karalności przedstawiania przez księży Władzom państwowym wykazów o ruchu ludności w języku niepaństwowym.

Do Pana Prezesa Sądu Apelacyjnego we Lwowie.

W odpowiedzi na pismo z dnia 30/7. 1930 r. Nr. Prez. 23713/30/17. J., dotyczące sprawy wyżej oznaczonej, Ministerstwo Sprawiedliwości oznajmia, iż Wyrok Sądu Najwyższego z 24/5. 1930 Nr. III. K. 686/29, o którego nadesłanie Pan Prezes uprasza, otrzymał Pan Prezes przy piśmie Prezesa Izby II. Sądu Najwyższego z dnia 3/7. 1930 Nr. II. Pr. 109/30.

W wyroku tym Sąd Najwyższy orzekł, iż „osoba prowadząca księgi metrykalne, która nie zastosuje się do wezwania Władzy państwowej o przedłożenie w języku państwowym wyciągu z księgi metrykalnej, albo wykazu statystycznego w myśl Rozp. Prez. R. P. z dnia 1/2. 1927 DZUP. Nr. 10 poz. 76, nie dopuszcza się wykroczenia przeciw art. 1. ustawy z dnia 31/7. 1924 DZUP. Nr. 73 poz. 724, gdyż ustawa ta nie zawiera żadnej sankcji karnej, zatem osoba ta nie może być także karana na zasadzie art. 17 rozp. Prez. R. P. z dnia 22/3. 1938 DZUP. Nr. 38 poz. 365.

Obok poglądu wyrażonego przez Sąd Najwyższy mógłby sobie rościć pretensje do przyznania mu słuszności także pogląd inny, a mianowicie, iż przedstawiony wyżej stan faktyczny stanowi przestępstwo z rozporządzenia Ministrów Spraw Wewnętrznych i Sprawiedliwości, tudzież najwyższej władzy policyjnej z 30/9. 1857 Nr. 198 austr. DZUP. Rozporządzenie to przewiduje sankcję karną dla trzech stanów faktycznych, niezagrożonych w odnośnych przepisach ściśle oznaczoną karą, o ile niema do nich zastosowania powszechna ustawa karna. Te trzy stany faktyczne są następujące:

a) działanie i zaniedbanie, które ustawy lub rozdorządzenia uznają za karalne,

b) działanie i zaniedbanie, które ustawy lub rozporządzenia z innych względów policyjnych uznają za przeciwne ustawom,

c) działanie i zaniedbanie, które ustawy lub rozporządzenia z innych względów publicznych uznają za przeciwne ustawom.

Pierwszy stan faktyczny należy uznać za uchylony art. 17 ust. 1. rozp. o postępowaniu karno-administracyjnem (DZUP. Nr. 38 poz. 365 r. 1928). Natomiast dwa drugie stany faktyczne pozostają w mocy, a ostatni z nich („inne względy publiczne“) obejmuje działanie, przedstawione we wspomianym wyroku Sądu Najwyższego. — Rozporządzenie z 30/9. 1857 austr. DZUP. Nr. 198 nie zostało uchylone art. 69 rozp. Prez. R. P. z 22 marca 1928 o postępowaniu karno-administracyjnem, gdyż przepis ten uchyla tylko postanowienia, dotyczące wymierzenia kar w drodze administracyjnej, a więc postanowienia p r o c e d u r a l n e. Zasada ta znajduje oparcie w ogólnym charakterze rozporządzenia z 22/3. 1928 w interpretacji gramatycznej art. 69 „droga administracyjna“, jakoteż w postanowieniu art. 64 powołanego rozporządzenia, utrzymującego pośrednio w mocy wszystkie przepisy k a r n o - m a t e r j a l n e, co do ktorych orzecznictwo należy do władz administracyjnych.

Za całkowicie słuszną uznać należy tezę, iż omawiany czyn nie stanowi przestępstwa z § 11. rozp. ces. z dnia 20/4. 1854 austr. DZUP. Nr. 96, jak to uznała Władza administracyjna, ani też, że nie ulega karze w myśl art. 17. rozp. Prez. R. P. o postępowaniu karno-administracyjnem (DZUP. Nr. 38 p 365).

Wszystko powyższe odnosi się również do przestępstw polegających na naruszeniu zakazu, zawartego w § 212 regulaminu szkół ludowych pospolitych i wydziałowych, obowiązującego w czterech województwach południowych. — Za Ministra: A k e r, mp. Dyrektor Departamentu.

Panu Prokuratorowi Apelacyjnemu we Lwowie do wiadomości.

Za Ministra: Aker, mp. Dyr. Departamentu.

Prokurator Sądu Apelacyjnego we Lwowie dnia 26/1. 1931 r. Pf. 2531/30.

Panu Prokuratorowi Sądu Okręgowego.

Udzielam w ślad mego okólnika z dnia 16/8. 1930 Pf. 2190/30 do wiadomości i zawiadomienia pp. wiceprokuratorów i podprokuratorów celem ścisłego zastosowania się do wyrażonej w powyższym reskrypcie opinji przy rozprawach głównych w postępowoniu sądowem w sprawach karno-administracyjnych, których przedmiotem jest skazanie przez władzę administracyjną winnego za nieprzestrzeganie przepisów ustawy z 31/7. 1924 Nr. 73 d. 724 DZUP. (wspomiane rozporządzenie z dnia 30/9, 1857 Nr. 198 austr. DZUP. zawarte jest i w wydawnictwie Manza Tom II. prawa karnego.) Prokurator Sądu Apelacyjnego

На основі арт. 77. польської конституції судді при виконуванні свого уряду є незалежні і підлягають лише законам. Таким робом конституція ґарантує судейську автономію і рівновагу між виконавчою адміністраційною владою і владою судейською, котра є забороло правовости (praworządności).

Джерело, інтерпретація і правне значіння цього останнього рескрипту та пристосування й обовязуюча сила цеї „автентичної інтерпретації“ — буде предметом наших дальших уваг.

Д-р Остап Юрчинський.

ФЕЙЛЕТОН „ДІЛА“ З ДНЯ 25. БЕРЕЗНЯ 1931.

Д-Р ІЛЯРІОН СВЄНЦІЦЬКИЙ.

Петро Холодний.

Слово на відкритті виставки праць артиста в Національному Музеї дня 22-го березня.

Перед нами нова золота сторінка історії українського мистецтва. Створив її протягом останніх 10-ти літ той, що в часі великої світової хуртовини був змушений шукати захисту у своїх незаможніх і розбитих — твердою ступнею невблаганної історії братів. Прийшов він до нас майже безправним і вповні бездомним скитальцем. А привіс він зі собою осяяні радісним золотим сонцем степи Великої України, мягкі кольори їх зелені і квітів, та чудові образи української пісні та казки.

Холодний став відразу тим лучником між західною — малою і східною — великою Україною, якого Галичина давно, давно не мала. З чудово тарними образами рідної України в душі появився Холодний між нами на те, щоби самому знайти шлях свого повного самовияву і нам помогти зрозуміти душу та пізнати обличча далекої Лівобережної України.

Петро Іванович Холодний належить до числа тих щасливих вибранців народу, що не находять себе у повторенні і наслідуванні чужих зразців. Холодний не виніс із школи ані мистецького ремесла, ані самопевної та всебиваючої мистецької манери. Дуже повільною ходою, шляхом може навіть занадто критичного міркування та міркування він найшов у собі не тільки природні зародки мистецької творчости, але й потрафив остаточно промовити до нас як уповні самостійний мистець.

Він вийшов з виразно української тематики казки та пісні, які він втілив у перших своїх позотах: Івасика-Телесика та Дівчини й пави. Ж... твори свідчать про великий дар Холодного фізика, виражатися у мистецьких композиціях складними рядами коротких, а таких багатозначних математичних образів.

З першими своїми творами виступив Холодний у добу гостро поставленого питання про самобутність української культури. Після першої революції 1905 р. найсвідоміші представники України старалися згуртувати для відродження та пробудження усіх шарів українського народу якнайбільше живих, діяльних, метких і витревалих культурних робітників. Проти цього природного змагання і проти тих, що на заклик пішли та що станули у ряди культурних національних робітників, виступив був не тільки уряд Столипіна, але й непримирена і завзята горстка істинно русских представників т. зв. чорної сотні. Сталося те, на жаль, через нащадків українського козацтва — Стороженка, Савенка, Шульгина та їх галицьких підголосків. На українців ремствували й доносили за всю їх культурну роботу в літературі й науці, та навіть у мистецтві. Саме в тому часі йшли розмови за памятник Шевченка у Київі: за дійсно мистецький твір, що гідно міг би станути в столиці України як постійне свідоцтво памяти для поета та мистця, що ґенієм своїм пробудив Україну й Київ до нового життя.

І якби на зло, на найкращому місці Київа злі духи Росії ставлять чи не найпоганіший і безумовно найменше тревалий мулярський памятник княгині Ольги. Очевидно, що мистці України мусіли подумати за обєднаний вияв свого істнування і своєї праці. Діється все те на виставках київського міського музею. На цих виставках дійсно всім стало ясно, що істнують окремі справді українські — місячна ніч, і садок вишневий біля хати, і чорнобрива дівчина на любій розмові з парубком біля плота, і розкішний соняшник, і чудовий баштан у степу...

Тематика мистецьких творів Розвадовського, Бурачка, Жука, Красицького, Кричевського, Масленикова Северина, Васильківського — була наскрізь своєрідна українська. І очевидно вона мусіла передати всі оті ріжниці підсоння, побуту і типів, що найяркіше кожний раз передають національну індивідуальність образу і його творця. Українським краєвидом і українським побутом захоплювалися і великороси, але вони і виявляли свою національну приналежність саме у способі передачі української тематики. Подібно як українець Грабар по свому відчуває чар північного краєвиду та типу.

Зовсім природно, що Холодний — з самого початку свідомий український громадянин — взявся за українську тематику. Але вже скоро зовсім інакше як інші. Дужа фізична сила нащадка українського козацтва виявилася у нього в легких лініях рисунку і ніжних тонах кольорів. Холодний, цей дужий, вродливий мужчина, що примхою долі був навіть адміністратором і політиком, перш усього любить казку й пісню, захоплюється чаром її чистої діточої простоти та ясної гармонії в укладі і змісті. Так-же просто, майже по діточому наївно та прекрасно гармонійно зложив Холодний свій образ „Дівчина та пава“.

А всеж цим великим олійним полотном Покійний зовсім не пишався і не захоплювався. Для нього було важно промовити до своїх земляків і до всього світа не тільки українською темою образу, не тільки передачею в образі творчого замислу мистця-українця, але важно було промовити до своїх земляків і українською малярською технікою. Правда з технікою цією міг він знайомитися тільки з дослідів і видань неукраїнських мистців і дослідників. Одначе кожну здобуту відомість про давню техніку він перевіряв на доступних йому памятниках давнього українського малярства. Холодний з літ війни з 1915—1917 це зразок справжнього дослідника-природника, що кожну ступінь свого мистецького знання старається і вміє перевіряти з ріжних боків іншим дослідом.

(Докінчення буде).

Кроваві демонстрації в Берліні.

Дня 22. березня Штальгельм скликав збори у берлінському Люстґарстені. Було понад 25.000 учасників. Ухвалили резолюцію в справі розвязання пруського сойму. Інтервеніювала поліція. Були ранені. Поліція арештувала кільканадесять демонстрантів.

Привернення конституції в Еспанії.

Дня 22. березня в Мадриді проголосили декрет, що привертає конституційні ґарантії в Еспанії.

ОСТАННІ ВІСТИ

СПРАВА БУВШ. ПОСЛА ПАЛІЄВА.

Дзенник Людови" приніс вістку, що суд згодився випустити на волю бувш. пос. Палієва за кавцією 6000 зол.

Постанова суду торкається лише одної карної справи бувш. посла Палієва, проти якого ведуть слідство у двох напрямах. У другій справі суд не ухвалив іще ніякої постанови.

КРУЖОК ДЛЯ УКРАЇНСЬКИХ СТУДІЙ В ПАРИЖІ.

У Парижі оснувався кружок для українських студій, що має гуртувати людей, які цікавляться українським справами та збирати матеріяли про боротьбу України за незалежність. Дня 23. ц. м. відбулося святочне отворення циклю відчитів, які уладжуватимуть постійно. Головував бувш. французький дипльомат Феран. Відчит про Україну виголосив ґен. Табуа, бувш. високий комісар на Україні за от. Петлюри. На відчиті було кількасот слухачів.

ПІЛСУДСЬКИЙ ПОКИНУВ МАДЕЙРУ.

Дня 23. березня Пілсудський відіхав із Мадейри на кораблі „Віхер".

В ОСЕНІ ВИБОРИ ДО М. РАД?

У міродатних колах кажуть, що на травневій сесії сойму уряд предложить проект т. зв. малого самоврядного закону. Здогадуються, що з початком осени могли6 уже відбутися вибори до міських рад у Галичині.

ВІДКЛИКАННЯ ПОЛЬСЬКОГО ПОСЛА У ВІДНІ.

У найближчому часі відкличуть польського посла у Відні Бадера. Хто буде його наслідником іще невідомо.

ПІСЛЯ ДЕМАРШУ У ВІДНІ.

Віденська „Зон унд Монтаґсцтґ" повідомляє, що канцлер Шобер відповідаючи на демарше Франції, Італії й Чехословаччини, заявив, що неправдиві є вістки, начеб Австрія і Німеччина заключили вже митову унію. Обі держави постановили лише навязати переговори задля вирівняння митних і торг.-політичних відносин. Рівночасно Австрія та Німеччина зазначили, що готові почати такі переговори з іншими державами, які бажатимуть того. Основою переговорів буде стремління до вдержання суверенности обох держав. Досі лише мін. Курціюс і німецький уряд вели переписку в справі переговорів над митним трактатом. Женевського протоколу з 1922 р. нічим не нарушили.

„Берлінер Тґт." називає вислід переговорів зворотною точкою в організації господарки Середущої Европи.

Дня 23. березня німецький міністр закордонних справ Курціюс приняв англійського, французького й італійського амбасадора. Він поінформував їх про зміст приготовлюваної австрійсько-німецької митної умови.

ҐЕНДЕРСОН ВИЇХАВ У ПАРИЖ.

Німецький амбасадор у Льондоні зложив Ґендерсонові звіт у справі німецько-австрійського господарського порозуміння. Небаром після того Ґендерсон відіхав у Париж.

ЗАМАХ НА ЮГОСЛАВЯНСЬКОГО ПОСЛА.

На югославянського посла у Бельгії стріляв у місцевости біля Ліежу якийсь югославянин. Переслуханий сказав, що земляки його вплили й казали стріляти.

САМОГУБСТВО ЕМЕРИТА.

У Станиславові застрілився 74-літн. емеритований залізн. радник Свіжевський.

ПРИСУД У КОМУН. ПРОЦЕСІ В ПЕРЕМИШЛІ.

В Перемишлі запав у понеділок присуд у комуністичному процесі. Миколу Саноцького, селянина з Пикулич, засудили на півтора року вязниці. Айсбруха, кравецького челядника з Перемишля, на рік, Шаю Кібрика, вчителя з Луцька на 3 роки. Присяглі потвердили гол. питання про держ. зраду (58. §).

ВЛОМИ ДО ЦЕРКВЕЙ.

У ночі з 22. на 23. березня злодії вломилися до церкви в Топорівцях (пов. Городенка) й украли золоту чашу вартости 250 долярів. Із скарбонки забрали 20 долярів і 270 зол. Вломники дісталися до церкви виломивши віконні залізні крати. Рано люди найшли схованку в мурі вкрадену чашу. Тої самої ночі в Підгороді (пов. Рогатин) вломники вкрали в церкві більшу готівку. Вломники дісталися до церкви після богослуження.

ВЛОМ ДО КАСИ.

У Львові при вул. Красіцьких 9. вломилися злодії до аптичного магазину А. Люфта. Злодії розбили касу та забрали 1000 зол. готівки й векслів на кілька тисяч.

НОВИНКИ

— **Брак умовин.** У Станиславові в цім шкільнім році вже пять молодих учительських сил, що вчило в наших приватних середніх школах, не дістало з Кураторії права навчання з мотивом „брак умовин". Таким чином наша молодь, що кінчить фільософічні студії як усі інші, не може дістатися до наших шкіл, бо кваліфікації це ще мало. Нашим приватним середнім школам грозить небезпека, що лишаться без учительських сил.

— **Українське Товариство Прихильників Мистецтва у Львові.** Як це ми вже свого часу згадували, дня 29. І. 1931 р. оснувалось „Українське Т-во Прихильників Мистецтва у Львові". Статут цього товариства вже затверджений воєвідством. Товариство ставить собі широкі завдання: розповсюднювати твори українського мистецтва, будити замилування до нього, уладжувати виставки, бібліотеки, приюти й оселі для робітників пластичного мистецтва, нести матеріяльну поміч артистам та учням, підтримувати школу пластичного мистецтва і т. д. Не треба додавати, як таке товариство є в нас потрібне, та вияснювати яку вагу має пластичне мистецтво в житті нації і як ця ділянка життя в нас занедбана. Всім відомо, як багато талантів марнується в нас через брак підтримки суспільности. Товариство, яке утворилось, не може виявити своєї діяльности доки не матиме відповідних фондів, а такі фонди можна зібрати тільки тоді, як цією справою зацікавиться ширше громадянство. Обовязком кожного, кому дорогий розвиток нашого мистецтва, стати членом „Українського Т-ва Прихильників Мистецтва" та вплатити мінімальну суму, 2 золоті вписового й 1 золотий вкладки. Студенти мають знижки. Згадане товариство урядує покищо на **Підвалю ч. 7;** заяви про приступлення в члени цього товариства і членські вкладки приймає скарбничка товариства **п. Іванна Левицька, вул. Набеляка 39.**

— **Загальні Збори Палати Адвокатів у Львові.** У великій салі розправ окружного карного суду у Львові відбулись 21. ц. м. річні Загальні Збори Палати Адвокатів. Збори відкрив президент Адвокатської Палати д-р Годлевський, після чого перейдено до звідомлення з діяльности в минулому році й до дискусії над ним. Минулорічному виділові ухвалено абсолюторію і признання та подяку. Пізним вечором відбулись доповнюючі вибори членів окремих комісій Палати. Між іншими до Дисциплінарної Ради вибрано на 3 роки заступником члена д-ра Льва Ганкевича, до комісії адвокатських іспитів вибрано д-ра Филипа Евина, д-ра Костя Левицького, д-ра Олександра Надрагу і д-ра В. Старосольського. Д-ра Филипа Евина і д-ра В. Старосольського вибрано також до комісії ініціятиви. До Ревізійної Комісії ввійшли також українські адвокати: д-р С. Федак і д-р Кость Паньківський.

— **Самовбивство студента-комуніста у Львові.** В парку Костюшка в ночі застрілився студент техніки Станислав Шпіґель, рухливий комуністичний організатор. Причина самовбивства невідома, бо в залишенім листі Шпіґель тільки просить родичів не гніватись на нього за те, що він завдає їм болю, а про причини самовбивства не згадує.

— **Повісився кельнер.** У Львові повісився 54-літній зредукований кельнер ресторану Гекля (пл. Теодора 6) Мойсей Габер.

— **Красуха.** З причини пошести красухи влада замкнула нар. школу в Більчу Золотім (Борщівщина).

— **Академік кинувся під поїзд.** Під поїзд, що доїздив до Самбора кинувся 25-літн. зредукований фабрикою „Годуля" урядовець академік Якимович. Машиніст в останній хвилі здержав поїзд. Причиною розпучливого кроку Якимовича було, що не міг студіювати. Якимовичів батько залізничник, має родину з 9 душ, тому не міг його вдержувати у Львові.

— **Крадіж у дрогобицькім маґістраті.** В касі дрогобицького маґістрату виявили дефравдації на кількадесять тис. зол. У звязку з тим арештували інкасента Риш. Траговецького і засуспендували в урядуванні урядовців: Суровича, Коля та Єґера. Зачувати, що розвяжуть міську раду й іменують урядового комісаря. Сподіються дальших арештувань.

— **Лісничий стріляє до людей.** Дня 19. ц. м. в год. 7. веч. лісничий гр. Скарбкової Микола Шведа пострілив в лісі Льва Квятковського, 20-літнього парубка з Уґерець Винявських, пов. Рудки, шротовими набоями в плечі. Постріленого в безнадійнім стані відвезено до лічниці у Львові. Виновник до цього часу на волі.

— **Комуністи перед станиславівським судом.** Станиславівський суд присяглих засудив Лейбу Бромберґера на півтора року вязниці, а Генрика Балабана на 4 місяці вязниці за комуністичну аґітацію. Обидва ці комуністи родом з Надвірної. — Цей самий суд засудив Оскара Штрайтмана з Надвірної на 9 місяців вязниці за приналежність до КПЗУ та за зорґанізування Союзу Безбожників. Рівнож Кляру Габер з Олеші, пов. Товмач, засуджено в Станиславові на 6 місяців вязниці за поширювання летючок КПЗУ. та за участь в демонстрації в день свята Леніна, Лібкнехта і Рози Люксембурґ.

— **Вкинув противника у керницю.** В Глушкові, пов. Городенка, 21-літний парубок, Іван Леґенюк мав якісь особисті порахунки з Іваном Дубчаком і підчас сварки вкинув його до керниці, щоби втопився. Дубчак виплив на поверхню й почав кликати людей на поміч. Тоді Леґенюк взявся бити Дубчака палицею й штовхати його до води. Але сусіди урятували Дубчака від смерти, а Леґенюк втік невідомо куди.

— **Божевільний урядовець чеського посольства в СРСР.** Недавно преса писала про урядовця чехословацького посольства в СРСР Штіліпа, який відмовився вертати до Чехословаччини. Виявилось, що Штіліп занедужав умово і на домагання лікарів його на днях перевезли через Варшаву до Праги. Він хорий на манію переслідування і весь час підозрівав усіх членів посольства, що його хочуть вбити та просив більшовицьку міліцію боронити його.

— **Втопилось 30 рибалок.** З риського заливу виплило човнами на море 32 рибалок, яких захопила буря. Величезні криги леду розбили човни і тільки двох із них встигло вискочити на кригу і спастись. Ці два рибалки плавали на кригах на морі цілу добу, після чого їх заввважили пасажири корабля й забрали їх зі собою.

— **Скандал у дівочім інституті.** У віденськім інституті на Альзеґрунді мешкала 14-літня учениця музичної школи п. Н. Н. Вона була дочкою багатих родичів з Югославії, які прислали її до Відня вчитись грати на фортепяні й віддали під опіку інституту. На днях в лазні цього інституту найшли мертве немовля, задушене хусткою. Почали шукати матери дитини і підозріння впало на сербку, 14-літню Н. Н., тому, що вона лежала хора і від кількох днів нарікала на великі болі, а перед тим любила викрадатись з інституту на проґулки з хлопцями, за що була й карана. Сербка Н. Н. розплакалась і призналась, що вона є матірю тієї дитини та що вона зі сорому задушила немовля. Чотирнацятьлітню матір віддали до лічниці, а потім вона стане перед судом. Досі вона не призналась, хто є батьком дитини.

— **Останній лист Леніна.** Російський журнал „Борба" пише, що останній свій лист написав Ленін перед смертю до Сталіна. Було це так: Коли вже Ленін був поважно хорий, жінка Леніна, Крупська, телефонувала до Сталіна, щоби він поводився з недужим делікатніше ніж це він, як людина крайне груба, має в звичаю. Сталін розсердився на Крупську і через телефон назвав Крупську таким поганим словом, якого ми тут не можемо повторити, у всякому разі вислів Сталіна починався так: „ти стара..." Крупська, плачучи, поскаржилась на Сталіна

перед Леніном і Леніна так обурила грубість нинішнього диктатора СРСР, що він написав до нього лист, в якому грозив, що як тільки видужає, то викине Сталіна з партії, бо такий ординарний чоловік лише компромітує комунізм, тим більше, що Сталін не служить соціялізмові, лише дбає про свою славу і владу. Сталін прочитавши цей лист, побіг до Леніна перепросити його, але той був уже непритомний. Тоді Сталін накинувся на Крупську і вилаяв її, що вона не промовчала конфлікту з ним і так зденервувала хорого Леніна, що той занедужав ще гірше. За кілька днів Ленін помер.

— **Ще один не хоче вертати до СРСР.** Урядовець радянського посольства в Тегерані, Кузнецов, покинув посольство і заявив у пресі, що волить бути до смерти еміґрантом, ніж вертати до СРСР.

— **Нове лікарство на анемію.** Досі відомо було, що лікарі поручали на анемію головно вітаміни й тому радили споживати багато овочів і ярини. Але цей лік не все був успішний і тому професор берлінського університету д-р Шіф робив довгі досліди над винайденням нових середників проти анемії. Німецька преса пише, що ці досліди дали великий успіх: виявилось, що анемічним людям бракує не лиш заліза й вітамін, але і тих складників, які має в собі мідь, хоч досі думали, що кров не має складників міди та що мідь є непотрібним баластом організму. Тому то д-р Шіф винайшов лік, який виробляється зі спаленого вугілля й ярини змішаних з залізними солями. Даючи анемічним людям щодня споживати порошки з тієї мішанини, д-р Шіф вилікував багато крайне анемічних людей.

— **Розкопки й нахідки.** Недалеко Сфінкса біля Мемфісу викопали гробовець староєгипетського жреця Парса Анка, який жив 3000 літ перед Христом. В гробниці найдено багато дорогоцінностей. — Англійська наукова експедиція найшла й опублікувала 8 листів давних єгиптян зперед 6000 літ. Ті листи майже такі як наші нинішні: в них є нарікання на тяжкі часи, на дорожнечу і на приятелів, що позичили гроші, а не хочуть віддати.

— **В добу розброєння.** Французький знавець військових справ Ребіль оголосив цікаву статистику, з якої виходить, що СРСР має під теперішню пору 1,812.000 війська, Англія 460.000, а в заморських домініях 341.000, Італія має 302.000 війська, Франція 583.000, Німеччина 285.000 війська і 100.000 добровольців райхсвери.

— **Королева вбивницею.** Справа йде не про королеву якоїнебудь держави. Ні, про королеву краси. Преса подає, що Каролина Нірлінґер, вибрана свого часу в Ніцеї королевою краси, вбила свого чоловіка, добродушного і навіть багатого американця. Вона була заручена з ним ще заки стала королевою краси і любила його. Але коли її вибрали королевою, вона вийшовши заміж, була такої високої думки про себе, що зненавиділа чоловіка, бо повірила, що вона варта кращого й багатшого товариша життя. Титул королевої краси так перевернув їй щось в голові, що вона застрілила чоловіка і тепер сидить у вязниці.

— **Теодор Драйзер побив Сінклера Люїса.** У Нюйорку підчас банкету в честь Бориса Пильняка Драйзер зневажив чинно Ноблівського лавреата Сінклера Люїса. Причиною було те, що Сінклер Люїс закинув Драйзерові, що він украв 3000 слів із книжки, яку жінка Сінклера Люїса написала про Росію. Після того інциденту Сінклер Люїс сказав, що не міг, як ялося, відповісти на зневагу, бо присутні зловили його за руки.

— **З українського наукового життя за кордоном.** Загальні Збори Українського природничо-математичного Т-ва при Українськім Вис. Педаг. Інституті ім. М. Драгоманова в Празі відбудуться в пятницю 27. березня ц. р. в 4. год. попол. в помешканні Інституту (**Praha II. Skolska 8**). Порядок Зборів: 1) Доклад д-ра Петра Савицького: „Европейський монсун“. 2) Звіт старої Управи Т-ва і вибір нової Управи. 3) Біжучі справи.

— **Загальні Збори Українського Т-ва Допомоги Еміґрантам у Львові,** відбудуться в неділю 5. квітня 1931 р. в 9. год. передпол. в салі Т-ва „Бесіда“, вул. Рутовського ч. 22. Колиб в означеному часі не явилося вимагане статутом число членів, то без огляду на скількість присутніх, відбудуться ті самі Збори годину пізніше з правом рішення і вибору. — Голова: **Ю. Магалевський,** секретар: **В. Храпко.**

— **Концерт піяністки Галі Левицької-Крушельницької.** В програму концерту піяністки Галі Левицької-Крушельницької входить крім дрібніших творів, як три сонати Скарляттіх і Ґавот Рамо, більші твори, як Брамса „Соната ф-моль“, Шумана „Карнавал“ та В. Барвінського „Любов“, трьох-частинний фортепяновий цикль. Концерт нашої піяністки буде актом мистецького посвячення нового концертового фортепяну **„Bösendorfer“-а,** який закупило Муз. Т-во ім. Лисенка у Львові. Із акустичних оглядів фортепян буде уміщений перед сценою. Карти вступу продає книгарня Наук. Т-ва ім. Шевченка, Ринок ч. 10.

— **Український Науковий Інститут у Берліні** покликав з днем 1. березня ц. р. д-ра Зенона Кузелю як професора на катедру української мови й етнографії.

ПОМІЧ ДЛЯ ВОЄННИХ ВДОВИЦЬ І СИРІТ.

Товариство Український Фонд Воєнних Вдовиць і Сиріт у Львові, вул. Руська ч. 3/II перевело в минулому році реєстрацію воєнних вдовиць і сиріт по членах Української Галицької Армії. Із кількох сот зареєстрованих вдів і сиріт поверх 100 вдів без майна, або дуже бідних, одержувало від Т-ва в міру напливу фондів неперіодичні підмоги по 10 зол. В мин. році вислано 3 рази по 10 зол. 115—125 найбіднішим вдовам, на загальну суму 3.500 зол.

Фонди Т-ва, на які складаються жертви громадянства і вкладки членів Т-ва є такі малі, що Т-во не всилі виплатити в найближчі Великодні Свята вдовицям та сиротам ні одного золотого на свячене. Усі гроші розділено поміж вдови до кінця 1930 р., а цього року не вплинуло нічого на допомогу вдовам.

З сьогоднішнім числом розсилаємо поштові складанки Т-ва Український Фонд Воєнних Вдовиць і Сиріт у Львові та просимо усіх, кому не байдужа доля сиріт і вдовиць наших героїв з 1918—1919 рр. — прислати свою, хочби й дрібну, жертву.

Рівночасно просимо вступати в члени нашого Т-ва. Членська вкладка 6 зол. річно, платна довільними ратами. На поштових складанках зазначувати: „чл. вкл.“

Не марнуйте складанок; використайте усі!

На пасочку вдовам та сиротам по членах У. Г. А. пришліть хоч би й найдрібнішу лепту!

Нехай у найближчі Свята вдови і сироти не нарікають, що вони Народом забуті!

Т-ВО УКРАЇНСЬКИЙ ФОНД ВОЄННИХ ВДОВИЦЬ І СИРІТ
Львів, вул. Руська 3/II.

З концертової салі.

Концерт у память 70-их роковин смерти Т. Шевченка, уладжений Т-вом Прихильників Освіти і студентськими товариствами у Львові.

Шевченківський концерт, уладжений студентськими орґанізаціями у Львові, відбувся дня 20. березня в переповненій авдиторією салі Муз. Т-ва ім. Лисенка. Справоздання з того концерту, в якого програму входила і промова і деклямація та сценічне здраматизування Шевченківської „Розритої Могили“, не може очевидно йти по лінії рецензії поодиноких музичних точок програми, а радше під кутом питання, чи той Шевченківський концерт у своєму ефекті гармонізував з інтенціями, що їх повинні мати на оці впорядчики таких і подібних святочних обходів. Поминаючи деякі застереження, які подам пізніше, хочу ствердити, що коли той концерт робив симпатичне і промовляюче до серця зібраної публики враження, то в першу чергу тим щирим захопленням, яке видніло на лицях членів хору та поодиноких учасників концерту, захопленням, якого звуки зливалися в обєднуючий акорд спільних зусиль і бажань якнайкраще вшанувати память Шевченка. А те духове обєднання учасників чи виконавців проявлялося і назверх у гарних народніх строях як жіночих, так і мужеських. Тому й зайвим буде поодиноке вичислювання та оцінка кожної точки програми, тимбільше, що як референт я до деякої міри вязаний обставиною, що солісти вечора були переважно елевами Музичного Інституту ім. Лисенка. Тому обмежуся до більш загальних заміток.

Концерт заінавгуровано відспіванням „Заповіту“ Шевченка-Вербицького, після чого д-р Дм. Донцов виголосив оригінальне, з питомою собі ідейною закраскою, вступне слово, що відбігало від трафаретних у нас промов. Останні точки хорів: як бадьорий виступ „Бандуриста“, так і мішаний студентський хор робили гарне враження та вказували на щирі зусилля дириґента Л. Крушельницького і самих членів до якоїсь більш зорґанізованої роботи, яка при дальшій систематичній і послідовній праці повинна поставити ті хорові ансамблі понад пересічний рівень аматорства. Із солістів звернув на себе особливу увагу п. Любомир Йойко — своїм голосовим матеріялом більших розмірів з гарними перспективами. Шкода тільки, що обставини, серед яких живе наш співак, не позволяють йому на систематичне школення того безперечно цінного голосового матеріялу та усунення деяких недостач (між іншим брак ритмічної певности). Також і п. Ірина Скобельська виявила гарні прикмети свого звучного альтового голосу, що має приємний і шляхотний тембр. Вказав би я у неї на деяке перескравлення голосового виразу, яке своєю безперервністю затирає й ослаблює можливости градації. І тут підніс би я домагання до переважної части наших, особливо ще незакінчених, співаків, щоби не забували, що правила деклямації не можуть бути порушені в піснях вірними іншими, навіть позірно-вокальними мотивами, як це взірцево зумів перевести наш Менцінський. П. Татяна Лепківна виявила у фортепяновій точці музикальне почуття та гарні ударення. Уміщення в програмі поруч етюду Косенка, твору Брамса „Балади“ треба оправдати обставиною, що п. Лепківну упрошено до співучасти всього на десять днів перед концертом. Темпераментна деклямація п. Миколи Драґана зробила теж гарне враження. Одначе чому рецитатор пропустив початок поеми — не розумію.

Концерт закінчено сценічною оправою поеми „Розрита Могила“ у виконанні драматичної студії „Хмаролім“. П. режисерові В. Блавацькому, як і виконавцям, належаться безперечно слова признання, одначе враження ослабило дещо наприхапці настудіоване музичне оформлення пера Б. Кудрика, — який через таке трактування справи вийшов дещо покривджений. Надмірно довга перерва, що попереджала згадану інсценізацію, свічки при пультах, розстроєне піяно — все те нагадувало „манери“ провінціональної театральної трупи.

На тому місці хотів би я кинути увагу під адресою всіх, хто уряджує Шевченківське свято. При найліпших змаганнях і волі — можуть зайти непередбачені труднощі й перепони, але у нас ті труднощі виходять переважно внаслідок того, що кожний, хто уладжує Шевченківське свято в березні, є певний, що вистане почати працю і приготування в січні, як не в лютому, з чого виходить майже традиційне запрошування солістів до співучасти на місяць, а то й нераз на тиждень або кілька днів перед концертом. Це комплікує нераз значно і так уже істнуючі труднощі та зводить нерідко свято до ролі „поставлення чортові свічки“. Другу увагу відніс би я до того, що хоч як особисто радію поворотом, особливо в молоді, до традиції народніх строїв то я обмежив би її до виступу хору. Не скриваю того, що дивно було бачити, як „козак“ в шараварах або панночка в народнім строю сідали до фортепяну.. Також члени хору, оскільки вже й так співають з памяти, повинні познимати цвікери. Прикрашування вазонків з квітами жовто-синьою „бібулкою“ не вважаю теж конечним і щасливим проявом патріотизму.

Накінець мушу звернутися і до одної частини публики, особливо молодшої, яка того роду святочні обходи уважає, на превеликий жаль якимись товариськими сходинами і заховується крайно суперечно із повагою хвилі. Отсе найприкріший момент, який вразив мене на цьому, зрештою вдатному концерті.

В. Барвінський.

З судової салі.

Докінчення розправи за приналежність до УВО.

Після відкриття явної розправи предсідник трибуналу подав до відома оборони головні питання, над змістом яких велася дискусія, при чому оборона домагалася доповнення питань через додаток дальших: в напрямі провини з §§ 285., 305. карного закону та §§ 23. і 24. пресового закону, бо обвинувачені — на думку оборони — своїми ділами могли прогрішитися лише проти закону належення до тайних кружків чи стоваришень, або через поширювання заказаної лектури.

Трибунал відкинув ці питання. Тоді оборона поставила дальші питання в напрямі злочину заворушення публичного спокою з § 65. к. з. Ці питання трибунал допустив уже на другий день (себто четвертий) розправи.

По 5-ій годині попол. розпочались промови оборонців, котрі використали всі можливости, щоби виказати невинність обвинувачених, які закинених їм актом обвинувачення злочинів не могли допуститися.

Після довгої наради трибуналу по годині 1-ій вночі предсідник трибуналу на підставі вердикту суддів присяглих оголосив присуд, яким визнано винними злочину головної зради з § 58. к. з. Черненького Мирослава і Кузьмяка Миколу та засуджено їх на кару вязниці по 4 роки. Обв. Юліяна Думного, Олексу Ганкевича, Осипа Романова, Осипа Осадчука, Володимира Пирога, Любомира Прокоповича і Петра Опиханого признано винними злочину забурення публичного спокою з § 65. к. з. і за це засуджено на кару вязниці: Юліяна Думного й Олексу Ганкевича по 1-ому рокові, Любомира Прокоповича на 9 місяців, а Осипа Романова, Осипа Осадчука, Володимира Пирога і Петра Опиханого — по 7 місяців вязниці. Всім пораховали до кари слідчий арешт. З огляду на те, що обвинувачені відсиділи вже майже по 9 місяців, то три останні вийшли зараз на волю, а решта обвинувачених має ще добувати кару. — Володимира Глядкого й Ізидора Нагайовського увільнив суд від усякої вини і кари.

При цій нагоді варто зазначити, що присяглі судді ріжнились від обвинувачених не тільки національністю, але й віком, соціяльним станом, поглядами та культурою, так, що ніяк не могли зрозуміти поставлених їм питань та дуже річевих виводів оборони і складного доказового матеріялу. З того вийшли цікаві непорозу-

міння та льогічні суперечности при устійнюванні вини обвинувачених. Між іншими признано винними злочину з § 65. к. з. (заворушення публичного спокою) обв. Осипа Романова, студ. техніки, котрого ціла й одинока провина полягала в тому, що з другим товаришем-пластуном вибрався з Рогатина через Теребовлю до Окопів св. Тройці і Хотина, оглядаючи по дорозі старовинні памятки Теребовлі (замок і каменоломи), Гермаківки (вал Траяна), Кривча (печери) і Хотима (замок). Засудженого Петра Опиханого, котрий заміняв годинник за револьвер з Володимиром Гладким, хоч ця трансакція не стояла в ніякій звязи з ідеольогією і приналежністю до УВО, а рівночасно Гладкого, котрий дав револьвер Опиханому, увільнено. — Засуджено також Осипа Осадчука за те, що взяв від Ізидора Нагайовського одно число „Сурми" перед двома роками, а яке найдено при ревізії в Осадчука на стриху, а мнимо передавшого це число „Сурми" Нагайовського увільнено від всякої вини і кари. — Вкінці засуджено Чорненького за злочин з § 58. к. з. (найтяжча кара) за те, що при нім в часі подорожі до Чорткова найдено 9 чисел „Сурми", а рівночасно увільнено його товариша Любомира Прокоповича, від котрого Чорненький мав ці „Сурми" одержати (отже від кольпортажі). Вкінці впадало в очі, що присяглі судді затвердили більшістю голосів вину Осипа Осадчука, Володимира Пирога й Опиханого, щодо котрих навіть прокуратор не домагався кари, лише залишив їх вину чи невинність свобідній оцінці присяглих. Різкі ріжниці в „переконанні" присяглих суддів стали причиною такого засуду.

ПОСМЕРТНІ ЗГАДКИ.

Роман Заклинський, емеритований професор учительської семинарії, член-основник Т-ва „Рідна Школа", діяльний член багатьох українських товариств, визначний суспільний діяч і популярний письменник, помер дня 20. березня 1931 року в Тростянці, яворівського повіту, у 79-ім році життя. Тлінні останки зложено в могилу дня 21. березня в Тростянці. — Обширну посмертну згадку про Великого Покійника помістимо в черговому числі „Діла". В. Й. П.

—o—

Ціни набілу у Львові.

„Маслосоюз" платив кооперативам дня 23. березня 1931 року: масло експортове і десерове пріма 4·50 зол. за кільо; літра молока 28—29 сот.; літра сметани 1·40 зол., копа яєць 5·30—5·40 зол.

ОГОЛОШЕННЯ

Театри.

Великий Міський Театр:

Вівторок, 24. березня, година 7·30 веч. „Справа Дантона" Пшибишевської.

Середа, 25. березня, година 7·30 веч. „Справа Дантона" Пшибишевської.

Театр Ріжнородностей (в Нар. Домі):

Вівторок, 24. березня, година 7·30 веч. „Варшавська політична шопка" (Гемара, Ляхоня і Тувіма).

Середа, 25. березня, година 7·30 веч. „Варшавська політична шопка".

Малий Міський Театр:

Вівторок, 24. березня, година 7·30 веч. „Модне подружжя", комедія Вернея (виступ Галацінської.

Кіна.

АПОЛЬО: Звукова фільма „Король гір".

КАСІНО: Звукова фільма: „Залога смерти".

КОЛЬОСЕИ: „Хмародер" (Віліям Бойд).

ЛЕВ: Звукова фільма „Кінець світа".

МАРУСЕНЬКА: Звукова фільма „Тут говорить Яроші". „Чоловік проти волі". (Яроші, Ордонівна, Мей Вонг).

ОАЗА: Звукова фільма „Моє сонічко".

ПАЛЯС: Звукова фільма „Синій метелик" (Еміль Янінгс, Марлена Дітріх.)

ПАН: „Дама в багрянниці".

ПАСАЖ: „Вибух у порохівні" (Тім Мек Кой). „Інтриґант" (Янінґс).

ПРОМІНЬ: „Знеславлена". „Гріхи розведеної".

ФАТАМОРГАНА: „Сон про кохання". „Краса життя".

ХИМЕРА: „Коли молодість шумить". „Горою парубоцтво!".

СТИЛЕВЕ: „Жовтий пашпорт" і Гарольд Льойд.

УТІХА: „Індійська гробниця" (2 серії).

Програма радіо.

Вівторок 24. III. 1931.

Варшава (1411,8) 17·75 Концерт. **Гельсінгфорс** (221,4) 18·15 Спів (Гартман). **Льондон** (356.3) 13·00 Концерт солістів. **Берлін** (419) 16·30 Естонська музика. **Стокгольм** (325,4) 16·00 Музика. **Рим** (441,2) 17·00 Концерт. **Відень** (516,3) 12·00 Капеля Вайса. **Будапешт** (550,5) 12·05 Радіоквартет. **Харків** (937,5) 15·00 Концерт. **Ленінград** (1000) 15·30 Година Бетовена. **Париж** (1724,1) 21·00 „Отельо" Вердія.

Середа 25. III. 1931.

Варшава (1411,8) 12.10 Грамофонові платн. **Гельсінгфорс** (221,4) 10.00 Віолінчельо. **Таллін** (296,1) 13.15 Концерт. **Берлін** (419) 16.30 Англійська фортепянова музика. **Стокгольм** (435,4) 18.00 Богослуження. **Рим** (441,2) 17.00 Концерт. **Прага** (486) 19.05 Чеські пісні. **Відень** (516,3) 11.00 Капеля. **Будапешт** (550,5) 17.30 Релігійна музика. **Харків** (937,5) 15.00 Концерт.

ОПОВІСТКИ

За оголошення редакція не відповідає

Загальний Збір Народньої Гостинниці, кооп. стов. з обмеж. порукою у Львові, відбудеться дня 25. квітня 1931 р. (середа) в 5. год. пополудні в салі стоваришення, вул. Костюшка ч. 1. Порядок нарад: 1) Відкриття Загального Збору. 2) Відчитання протоколу з попереднього Загального Збору. 3) Звіт Дирекції з діяльности стоваришення й затвердження білянсу з внеском Надзірної Ради на розділ чистого зиску за 1930 р. 4) Звіт Контрольної Комісії. 5) Вибір двох членів Надзірної Ради на місце уступаючих. 6) Вибір трьох членів Контрольної Комісії. Рішення Збору є правосильне незалежно від числа приявних членів-учасників. Рахунки и білянс до перегляду членам виложені в домівці стоваришення протягом 14 днів перед Загальним Збором. — Львів, дня 2. квітня 1931 р. **Роман Сосновський**, предсідник, **д-р Ярослав Олесницький**, секретар. 1708

БАНК ЧЕХОСЛОВАЦЬКИХ ЛЕҐІЙ у ПРАЗІ.

Чистий зиск Кч. 7,716.887·20.

(Дивіденда 8% — в минулім р. 8%)

Дня 11. п. м. відбулося білянсове засідання Завідуючої Ради Банку Чехословацьких Леґій у Празі. Завідуюча Рада одобрила рахунки замкнення на день 31. грудня 1930 р. і постановила скликати Загальні Збори Акціонарів на день 12. квітня ц. р. до великої салі палати „Люцерна" в Празі.

Рахунки замкнення на день 31. XII. 1930 виказують:

ЧИННИЙ СТАН

Каса	Кч	21,314.982·40
Домагання платні негайно	„	64,459.982·35
Девізи, закордонні чеки і валюти	„	39, 41.967·10
Вексді в портфелю	„	131,383.244·40
Ефекти	„	126,414.427·55
Консорціяльні уділи	„	50,744.[illegible]00·—
Довжники	„	765,506.339·45
Нерухомости по відписанню Кч 873.142·15	„	24,623.081·45
Інвентар „ „ Кч 1,199.314.35	„	2,148.920·70
Переходові рахунки	„	12,440.442·20
Інші рахунки чинного стану	„	31,[illegible]50.340·35
білянсова [illegible]		1.269,5[illegible]8.077·95

ДОВЖНИЙ СТАН

Акційний капітал	Кч	70,000.000·—
Резервові фонди	„	64,550.000·—
Іпотечні позички	„	507.105·90
Вкладкові книжочки	„	333,159.215·85
Вірителі	„	754,749.066·85
Непібрана дивіденда	„	327.697·—
Переходові рахунки	„	12,515.981·80
Інші рахунки довжного стану	„	26,002.123·35
Чистий зиск	„	7,716.887·20
білянсова сума Кч		1.26[illegible]8.077·95

Евіденційні рахунки (гарантії і т. п.)	Кч	420,981.393·85
Зобовязання з титулу реесконту	Кч	68,119.879·35
ДЕПОЗИТОВИЙ РАХУНОК білянсовано сумою	Кч	1.159,045.214·75

Завідуюча Рада ставить внесок, щоби Загальні Збори акціонарів ухвалили з осягненого зиску виплатити 8% дивіденду а крім звичайних дотацій приділити квоту Кч 450.000·— на Резервові Фонди, внаслідок чого в білянсі виказані резерви осягнуть суму Кч 65,000.000·— себто 92·85% акційного капіталу. 1702

ДРІБНІ ОГОЛОШЕНЯ

За оголошення редакция не відповідає

ГОДИННИКАРСЬКО - ЮВІЛЕРСЬКІ роботи виконує найдокладніше — Домбровскі і Розважевскі — Львів, Академічна 2. ГОДИННИКИ, БІЖУТЕРІЯ, СРІБЛО. — Великий вибір. Дешево. Догідні умови. 1447 7—?

ОБРОКАТИ новочасні портієри, накидки, дивани—по совісних цінах тільки — **ВАНК** — площа Марійська 5. І. пов. 1705 1—7

КІМНАТУ фронтову, умебльовану з осібним входом, 1/IV. винайму. — Супінського 8. правий партер, оглядати 5—7. 1678 2—3

ВАЛІЗКИ, течки, портфелі, поручає і направляє найдешевше робітня **Барера, пасаж Гавсмана.** 1635 3—?

КАНДИДАТ адвокатури, рутинований, зі судовою практикою тепер у великій канцелярії, здібний самостійно повести канцелярію і при окр. суді, шукає місця від 1/6. 1931. Відомість слати до канцелярії адв. д-ра М. Рибака в Перемишлі. 1688 3-3

БІЖУТЕРІЮ, ЗОЛОТІ і СРІБНІ ВИРОБИ продає за готівку і на рати від десятків літ у цілім краю знана фірма **Іван Зельтенрайх**, Львів, пл. Марійська ч. 5. Купую бриланти, золото, срібло, плачу найвищі ціни. 1538

РУТИНОВАНОГО КОНЦИПІЄНТА, спосібного самостійно вести адвокатську канцелярію пошукую від 15. квітня ц.р. Адвокат Д-р Мудрецький Дмитро, Чесанів (Cieszanów). 1694 3—5

ФОРТЕПЯНИ вживані, Blüthner-a Förster-a, Bösendorfer-a, Stingl-a оказійно продає „Дім Шопена" Львів, вул. Сикстуська 11. Довгоречинцеві сплати!

СОЛІДНО і ДЕШЕВО! Столярня братів Хоркавих приймає всякі роботи: бюрові, меблеві і галянтерійні, відновляє меблі і антики. Львів вул. Жовківська 28.

ВЛОДЗЮ! кохає Тебе твоя — М. 1701

ДВА ПОКОЇ — кухня — коридоровий розклад — лазничка, газ і т. д. — вул. Длуґоша до винайму. Зголошення до Адміністрації „Місячне комірне 220 зол."

КОНЦИПІЄНТА рутинованого, совісного, до самостійного ведення канцелярії негайно пошукує адвокат **Д-р Жолнірчук, Броди.** 1703 1—3

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає

Д-р ЕВГЕН ДУРДЕЛЛО

бувш. лікар заграничних клінік, специяліст скірних, венеричних і сексуальних недуг (полова неміч) та **лікарської косметики**

ординує в скірних недугах
і т. д. від год. 8½—10, 14—16.
в косметиці від 10—11 і 16—18
в неділі і свята від 10—11.

Гірське сонце. Вапофор. Діятермія. Кріотерапія. Сепаратні ждальні.

ЛЬВІВ, вул. Сикстуська ч. 22, III. п. (біля Нар. Гостинниці).

Вінда до вжитку. Телефон 38—90.

Специяліст недуг легенів, серця і жолудка

Д-р Фелікс Ган

Львів, Листопада 30.

1206 Пересвітлення Рентґеном.

Д-р Михайло Тимчук

лікар заграничних клінік — специяліст внутрішних недуг і фтізіольог

тепер у ТЛУСТІМ, пов. Заліщики, лічить сухоти (початкові і в найвищому степені розвою) та переводить щіплення проти сухіт у новородків, — дітей і дозрілих. 1512 16—?

ЛЯМПИ електричні, новочасні,

також на підставі рисунку виконує

Фабрика лямп і металевих виробів „GALWANJA" АДОЛЬФА ГАЛЬПЕРНА

ЛЬВІВ, вул. Жулінського 11 а. Тел. 20-54.

Великий вибір на складі. Догідні умови. 1671 3—15

„Seville".

Хто в „Севільці" не буває,
Не повірить, не признає,
Що ще радість в світі є —
Що найти ще можна нині
Такий куток в „сліз долині",
Де ніхто тебе — не бє...
Прийдеш сюди — гей, як мило!
Лихо начеб карк скрутило,
Всю біду враз чорт бере,
Бо спокій нарешті маєш;
...Екзекутор не займе
І віритель — не найде.
Прийдеш, хочби і як вчасно,
„Білу", „чорну", чай, хліб з маслом
(А Газет тут, — Боже крий!)
Все ввічливо, без химери
Подадуть тобі кельнери,
Ти — читай лиш, їдж і пий...
Ввечорі гарна музика
До смаку тобі терлика
Танго, фокстрот, — що аж гей!
А як ще в кишені — „тепло",
Зійдеш вниз у бар, — до „Пекла" —
Та гуляєш, як Еней!
Ну, скажи-же, друже-брате,
Чи годиться оминати
Таке щастя в пору криз?
„Бігме — ні"! — так скажеш тихо
І шлячок хай трафить лихо —
Ти в „Севільку" — просто дрю!...

Каварня „Seville", Львів, вул. Пілсудського, ріг вул. Пекарської.

Вже появився в продажі давно **вичерпаний**

Німецький Само-вчитель

практичний підручник для вивчення німецької мови з вправами, розмовами, з українсько-німецьким словарцем та з зазначенням вимови написав

ВОЛОДИМИР КАЛИНОВИЧ

Ціна 3·— зол.

Поручаємо також

Англійський само-вчитель

практичний підручник для вивчення англійської мови з вправами, розмовами, з українсько-англійським словарцем та з зазначенням вимови.

Ціна 3·— зол.

Висилає за попереднім надісланням грошей **Книгарня А. Бардаха** Львів, Краківська 1. Катальоги висилаємо безплатно.

За редакцію відповідає Олександер Костик. Видає Видавнича Спілка „Діло". В друкарні Видавничої Спілки „Діло", Львів, Ринок ч. 10.